

הצעה לדבר מפקד/ת לעשרה בטבת

בעשרה בחודש טבת אנו מציינים את היום בו התחיל המצור על ירושלים בזמן בית המקדש הראשון. לאחר כשנה וחצי פרצו הבבלים את המצור והחריבו את בית המקדש, שהיה סמל לקיומו הריבוני, הרוחני והדתי של עם ישראל בארצו במשך מאות שנים. יום זה מצוין במסורת היהודית כיום **צום ואבל**, והוא אחד מארבעה צומות בלוח השנה העברי המציינים את החורבן.

מסופר על קיסר צרפת נפוליאון בונפרטה, שהיה בדרכו משדה הקרב, ונתקל ביהודים אשר ציינו את תשעה באב, (שאף הוא אחד מ"ארבעת הצומות"), אי שם בקהילה באירופה במאה ה-19. בתשובה לשאלתו מה פשר הבכי, הסבירו לו כי הם בוכים ומצטערים על חורבן בית המקדש היקר לליבם. "מתי חרב הבית הזה?" שאל הקיסר, והתשובה הייתה: "לפני למעלה מ-1,700 שנים". **"עם בעל זיכרון לאומי כזה המוריד דמעות על חורבן העבר כאילו התרחש זה עתה, הינו גם בעל עתיד מפואר!"** הכריז נפוליאון, וניסח במילותיו את דברי חז"ל: "כל המתאבל על ירושלים – זוכה ורואה בשמחתה". תפיסתם ביטאה את חוסר ההשלמה עם מצב הגלות והשאיפה המתמדת לשוב לארצנו.

משמעות נוספת של ימי הצום לזכר החורבן, קשורה לאופן שבו הסבירו חכמינו את **סיבת החורבן**. חז"ל עסקו רבות בגורמים לחורבן וקבעו כי בבסיס הכישלון הצבאי עמדה **חולשה מוסרית-ערכית**: "מקדש שני... מפני מה חרב? מפני שהייתה בו שנאת חנם" (תלמוד בבלי, יומא, ט ע"ב).

בראייתם של חז"ל, הפילוג וחוסר האחדות ששררו בחברה היהודית בתקופת הבית היו כה גדולים, עד שהביאו להתמוטטותה מבפנים ולחורבן ירושלים ובית המקדש. שנאת חנם – חוסר סובלנות, מריבות ופילוגים המתרחשים בתוכנו, יכולים להיות הרסניים. הם פוגעים ביכולת העם להתאחד להגשמת מטרות משותפות ולהתלכד במאבק נגד אויב. הלקח לדורות הוא חשיבותה של הלכידות והרעות בחברה.

צה"ל הוא צבא העם בו משרתים כתף אל כתף חיילים וחיילות מהקיבוץ, המושב, והעיר. חילונים ודתיים, בדואים ודרוזים. על אף השוני הרב בינינו, האחדות היא זו המבטיחה את עוצמתנו בחתירה למימוש משימת צה"ל והיא שהייתה לנו לנשק החזק ביותר נגד אויבינו.

בימים בהם עם ישראל זוכר את מפלתו, נקדיש מחשבה לחשיבות הרעות, הערבות ההדדית היכולת להיות סובלניים, הנכונות לקחת אחריות זה על זה - הם מקור כוחנו! בימינו, זכר החורבן מלמד אותנו להישמר מ"שנאת חנם" ולהמשיך לטפח בתוכנו "אהבת חנם" ורעות!